

Sammanfattning av informationssökning – VT20

- För godkänt projekt på kursen 729G81 skall man haft ett *handledningstillfälle i informationssökning och sammanfattning av informationssökning* ska vara godkänd.
- Denna uppgift görs gemensamt av er projektarbetsgrupp.
- Utgå från denna uppgift direkt när ni påbörjar er informationssökning.
- Er informationssökning till projektarbetet ska utföras enligt nedanstående anvisningar samt summeras och presenteras i en reflekterande sammanfattning med egna ord i en löpande text med rubriken *Sammanfattning av informationssökning*.
- Er text ska vara på ca 2 A4, font: Times New Roman storlek 12 med enkelt radavstånd (1.0).
- *Sammanfattning av informationssökning* skall ingå som en bilaga sist i rapportdispositionen som skickas in via e-post senast den 13/5 kl.12:00 till [Arne Jönsson](#) och [Mikael Rosell](#).
- Återkoppling på *Sammanfattning av informationssökning* kommer att ges skriftligt via e-post senast en vecka efter inlämning.
- De inlämningsuppgifter som inte uppfyller de angivna kraven kommer att returneras för komplettering.
- Vid frågor hör av er till Mikael.Rosell@liu.se.

Anvisningar

Syftet med denna uppgift är att ni ska reflektera över och visa prov på hur gruppens förmåga att använda relevanta sökverktyg för att planera och genomföra effektiv informationssökning, samt värdera och välja relevanta informationskällor, har vidareutvecklats sedan starten av projektet. För att uppfylla detta syfte behöver er informationssökning till projektarbetet utföras utifrån och anknyta till informationssökningsteorin i kapitel 6: *The online searching process* i boken *How to find information*¹.

¹ Rumsey, Sally (2008). *How to find information*. New York: Open University Press. Kapitel 6: *The online searching process* <https://ebookcentral.proquest.com/lib/linkoping-ebooks/reader.action?ppg=68&docID=345140&tm=1502799235090>

Ni kommer att behöva ge konkreta exempel på er förmåga att stegvis förbättra effektiviteten i era informationssökningar genom att:

- Hitta och utvärdera nya sökord.
- Kombinera flera sökord till en relevant sökfråga.
- Använda söktekniker och sökverktygens egna sökfunktioner på ett effektivt sätt
- Jämföra och motivera olika sökverktygs användbarhet.

Samt genomföra en väl genomtänkt källkritisk utvärdering av vald källa.

Nedan följer mer detaljerade anvisningar för hur uppgiften ska utföras.

Uppgiften är uppdelad i 5 stycken avsnitt, *Hitta sökord*, *Använda sökverktyg*, *Att söka efter information*, *källkritik och urval* samt *Utvärdera informationssökningen*. Använd er av dessa avsnitt som rubriker till texten i ert eget dokument.

1. Hitta sökord

Tänk på att utnyttja nya sökord i rubriker, sammandrag (abstract) och ämnesordslistor från era sökresultat för att successivt förbättra era sökningar. Ge exempel på nya sökord som ni har hittat under arbetets gång samt hur ni har hittat dem.

Ange och motivera vilka sökord som har varit mest respektive minst användbara för att hitta relevanta källor. De sökord som ni började med? De nya sökord som har tillkommit i efterhand? Eller en kombination av dem?

2. Använda sökverktyg

När man ska börja att söka efter information till en rapport behöver man först grundläggande information om ämnet med hjälp av sökverktyg som Google, UniSearch, digitala arkiv & uppslagsverk.

När ni har läst in er på ert ämne behöver ni finna mer avancerad information inom ämnet med hjälp av sökverktyg för vetenskapliga publikationer.

Det är obligatoriskt att använda er av minst tre sökverktyg, ett av dessa måste vara UniSearch. Övriga två sökverktyg får bytas ut vid behov under sökandets gång till annat sökverktyg som inte är Google eller Google Scholar.

Utvärdera, jämför och motivera vilket eller vilka av era tre sökverktyg som har varit mest respektive minst användbara för att hitta relevanta källor till ert projektarbete. Reflektera även kring om och hur er upplevelse av sökverktygens användbarhet har förändrats under informationssökningens gång.

Motivera era val väl och använd alla sju nedanstående kriterier i er jämförelse av sökverktygen.

Notera att Google och Google Scholar inte kan väljas som ett av de tre sökverktygen. Ni får förstås fortfarande använda båda två i er informationssökning.

Kriterier som ska användas för att jämföra sökverktygen

- Vilka ämnesområden, publikationstyper (tidskriftsartiklar, konferensartiklar, böcker m.m.) och data mängd (t.ex. 15 000 vetenskapliga tidskrifter) täcker sökverktygen?
- Sökgränssnittets användarvänlighet i sökverktygen, intuitivt sökgränssnitt eller krävs det lång tidsåtgång för att komma underfund med tillvägagångssättet?
- Hur fungerar det att skapa sökfrågor med sökfunktioner (t.ex. ämnesord, språk, publikationstyp eller publikationsår, etc.) och söktekniker (ex. booleska operatörer, trunkering och frassökning, m.fl.) i sökverktygen för att hitta relevanta källor?
- Hur presenteras källorna i sökverktygen och kan man sortera om träfflistan vid behov (relevans, årtal, antal citeringar osv.)?
- Har det genomförts en innehållsmässig kvalitetsgranskning av källorna som presenteras av sökverktygen?
- Får man tillgång till källan i dess fulltext via sökverktygen?
- Övriga reflektioner kopplat till fördelar och nackdelar med sökverktygen?

Användbara sökverktyg

Google

<https://www.google.se>

Google search operators

Använd Google för att söka efter relevant information och nya sökord om ert ämne.

Tänk på:

- I en sökmotor som Google kan man hitta vad som helst, tänk på att granska källorna.
- Google hittar något om allt men inte allt om något, komplettera alltid med andra sökverktyg.
- Den stora träffmängden och begränsade möjligheter att avgränsa sökningarna gör att det kan vara svårt hitta relevanta källor.

Uppslagsverk

<http://guide.bibl.liu.se/c.php?g=145146&p=950279>

Använd uppslagsverk för att söka efter grundläggande information och nya sökord om ert ämne.

Exempel på uppslagsverk:

- Nationalencyklopedin
- Encyclopædia Britannica Online
- AccessScience

Tänk på:

- Uppslagsverk kan antingen vara ämnesspecifika eller allmänna.
- Uppslagsverk är oftast sekundära källor.

Bibliotekskataloger

UniSearch: böcker vid LiU: <https://liu.se/biblioteket?l=sv>

Avgränsa er i UniSearch till böcker vid LiU för att hitta böcker eller kapitel i böcker i LiU's samlingar om ert ämne.

Tänk på:

- Varje titel har ämnesord som beskriver dess innehåll, vilka är bra att använda som sökord.

Digitala arkiv

DiVA Portal: <http://www.diva-portal.org/>

Uppsök: <http://uppsok.libris.kb.se/sru/uppsok>

Använd DiVA & Uppsök, sökverktyg för forskningspublikationer och studentarbeten producerade vid olika lärosäten och forskningsinstitutioner.

Tänk på:

- i DiVA är det möjligt att avgränsa sig till att söka endast vid LiU.
- Anslutna lärosäten och institutioner till de båda sökverktygen skiljer sig åt en aning.

E-bokssamlingar

<http://guide.bibl.liu.se/c.php?g=145146&p=950381>

Använd LiU's e-bokssamlingar för att hitta böcker eller kapitel i böcker om ert ämne.

Exempel på e-bokssamlingar:

- Books 24x7
- Ebook Central

Tänk på:

- E-bokssamlingar möjliggör fulltextsökningar och elektronisk åtkomst till titlarna.
- Alla titlar i e-bokssamlingarna är på engelska så sök med engelska termer.

Sökverktyg för vetenskapliga publikationer

Google Scholar: <http://scholar.google.se>

UniSearch: <http://www.bibl.liu.se>

Databaser: <http://guide.bibl.liu.se/IDA-Informatik>

Använd Google Scholar, UniSearch och databaser för att hitta vetenskapliga publikationer om ert ämne.

Exempel på databaser:

- SpringerLink
- ScienceDirect

- Scopus
- PsycINFO

Tänk på:

- Ta reda på vilka ämnesområden och publikationstyper (tidskriftsartiklar, konferensartiklar, böcker m.m.) som inkluderas i sökverktyget.
- Hittar ni inte relevanta källor, testa ett annat sökverktyg.
- I de flesta sökverktyg finns en PDF-fil i anslutning till publikationen, använd annars länken *Hitta fulltext* som ofta går till källan i fulltext.
- En artikel som inte hittas via ett sökverktyg kan oftast hittas via ett annat.
- Avgränsa till sök tidskrifter från bibliotekets startsida för att kolla om biblioteket har tillgång till en tidskrift med en relevant artikel.
- Gränssnitt och sökfunktioner skiljer sig åt mellan de olika sökverktygen.
- Att arbeta med avgränsningar är nödvändigt när man söker i dessa sökverktyg pga. den stora träffmängden. Använd sökfunktioner (*t.ex. ämnesord, språk, publikationstyp eller publikationsår*) söktekniker (*booleska operatorer, trunkering och frassökning*) och kombinera flera sökord.
- Att använda databasen *Ulrichsweb: global serials directory* för att kontrollera om en tidskrift är vetenskaplig och om den tillämpar peer-review.
- Att använda funktionen *Cited by* (antal hänvisningar till aktuell källa) för en aktuell källa för att hitta nya relevanta titlar. Cited by finns bl.a. i sökverktygen Google Scholar, ScienceDirect, Scopus & Web of Science.
- För åtkomst till vetenskapliga publikationer utanför Campus när ni söker i Google Scholar läs mer [här](#).

3. Att söka efter information

Ni behöver utnyttja sökfunktioner (*t.ex. ämnesord, språk, publikationstyp eller publikationsår, etc.*) och söktekniker (*ex. booleska operatorer, trunkering och frassökning, m.fl.*) för att successivt effektivisera era sökningar.

Jämför två av era sökfrågor i UniSearch, en från början av er informationssökning och en från slutet av er informationssökning. Exemplet ska innehålla vilken kombination av sökord som har använts. Det senare exemplet ska även innehålla söktekniker och sökfunktioner som använts för att förbättra ert sökresultat.

Motivera hur er förmåga att skapa sökfrågor har utvecklats och förbättrats sedan börjat av projektarbetet.

Exempeltext:

Våra första sökningar i UniSearch gjordes med sökorden didactic och methods utan några avgränsningar, vilket gav ett stort antal träffar av olika materialtyper vilket gjorde resultatet svårt att överblicka. Efterhand under vår informationssökning upptäckte vi att sökordet teaching gav bättre resultat än didactic och detta började därför användas mer. Då vi är intresserade av begreppet "teaching methods" inte teaching och methods använder vi frassökning för att få färre resultat men fler om det relevanta begreppet. Vi avgränsar oss också genom att begränsa vår sökning till galler som är mest 5 år gamla för att få färre men mer aktuella källor. Dessutom avgränsar vi

oss också till peer-review artiklar med länkar till fulltext och sällar därmed bort böcker och andra materialtyper. Därigenom hittar vi snabbar relevant material utan att behöva scrolla igenom massa sidor.

4. Källkritik och urval

Läs kapitel 11: *evaluation of resources* i boken *How to find information*² och använd nedanstående källkritiska kriterier för att utvärdera en av era använda källor (ange vilken). Motivera varför den är trovärdig och relevant samt reflektera över om det kan finnas några problem med att använda källan. Resonera kring vad som har varit enklast respektive svårast med att tillämpa källkritik på era källor under projektets gång. Vad är det viktigaste ni har lärt er om källkritik sedan dess?

- Vem är författaren, bakgrund och meriter?
- Vilken typ av publikation (vetenskaplig tidskrift, webbsida, branschtidskrift etc.) är källan?
- Har källan genomgått någon form av innehållsmässig kvalitetsgranskning (ex. peer review)?
- Vilken målgrupp vänder sig källan till?
- Är källor tydligt angivna i referenslistan?
- Hänvisar andra författare (cited by) till källan? Hur många?
- Hur aktuell/ny är publikationen?
- Motsägs eller bekräftas det som står i källan av andra källor?

5. Utvärdera informationssökningen

- Hur väl har informationen ni funnit under hela informationssökningen kunnat användas för att besvara er frågeställning i projektarbetet?
- Vad har varit svårast respektive enklast under informationssökningen?
- Är det något ni hade velat ändra på eller göra om ifall ni hade fått göra om informationssökningen?
- Reflektera över vad ni har lärt er om informationssökning och källvärdering och hur ni kan använda det under era fortsatta studier?

² Rumsey, Sally (2008). *How to find information*. New York: Open University Press. Kapitel 11: evaluation of resources
<http://site.ebrary.com/lib/linkoping/reader.action?ppg=143&docID=10229839&tm=1407942337234>